

תמר מריץ האביב מתעורר

וונדלה: יש לי משהו בבטן, אני אמות, אימא, אני עומדת למות...
גברת ברגמן: את לא הולכת למות, ילדונת! את לא הולכת למות...
וונדלה: אז למה את בוכה כל כך כל הזמן?
גברת ברגמן: את לא הולכת למות, ילדונת! אין לך משהו בבטן. יש לך תינוק! יש לך
תינוק, וונדלה! הוי, למה עשית לי את זה?!

"האביב מתעורר" מאת פטריק וודקינד
מגרמנית: שמעון לוי

אי אפשר לשאת עוד את שאון הצלצול.
כל היום אני מקשיבה לו, משמיע את צהלתו היום-יומית, תובע את תגובתי
המְיָדֵית; דו"ח שגרתית על ההרגשה הכללית, ופירוט, אם אירע משהו חדש או
חריג. אני מבקשת מבעלי לעקוב אחר הספרות המזדהרות על הצג והמסגירות
את זהותו של המתקשר. אם הוא נד בראשו ומצקצק בשפתיו בהבעה של
חשיבות – אני מניחה לו להרים את השפופרת. אני נשענת לאחור ומאזינה
לתשובותיו הרפות והמנומסות. אני עוצמת את העיניים ומניחה להדים
הקלושים להתמוסס במרחק, ה־כול ב־ס־דר, מח־כים מח־כים.
אבל לעתים לא די בזה.

יש התובעים דיווח ישיר מפי, ואז בעלי מתייצב לצד המיטה.
אם אני שוקעת בתנומה, הוא עומד מעלי עד שאני חשה בנוכחותו ואני פוקחת
את עיני. הוא הודף לעברי את השפופרת ומתרחק בצעדים מדודים. כך גם עכשיו.
אני מבחינה בו עומד מעלי, לצד המיטה, אבל הוא לא הולך לשום מקום.
אני שואלת אותו בלחש, מהמרפאה?
הוא לוחש בחזרה, לא נראה לי. ביד אחת הוא מסיט בתנועה מהירה קווצת
שֶׁער מיוזעת שנדבקה אל מצחו.
אני לוקחת את השפופרת מידו השנייה.
הקול בצד השני אומר בהיסוי, עדי.
אני מזהה מיד, ובכל זאת אני שואלת, "כן?" כאילו לא זיהיתי.
הקול שוב קודח, עדידי, את יודעת מי אני.

אני מאשרת, מיכלי, זו את.
היא אומרת, נכון, זו אני. קולה מרומם, כאילו הכריזה על זכייתי בפרס.
היא שואלת, איך זיהית אותי? אני בקושי יכולה לזהות את עצמי עכשיו.
אני שואלת, מיכלי, הכול בסדר?
היא עונה, לא, לא.
קולה העליו מתחלף בבת אחת ביבבות קטנות וגבוהות.
אני שואלת, מה קרה לך, מיכלי?
היא אומרת, הוי, עדידי.
היא אומרת, לא בטוח שיש לך זמן עכשיו.
אני אומרת, ודאי שיש לי זמן.
בעלי מתיישב בקצה המיטה ומביט בי. אני פוערת את עיני לרמוז לו שיסתלק, אבל הוא מוסיף לשבת שם, ועיניו הבהות בי הולכות ומצטמצמות.
היא משתעלת וקולה נשנק מעט.
היא אומרת, אני מצטערת להפריע לך.
אני אומרת, זה בסדר גמור, מיכלי.
היא אומרת, אני מוכרחה לגשת לכמה דקות לחדר אמבטיה.
היא שואלת אם אוכל להישאר על הקו ולחכות לה.
אני אומרת, אין שום בעיה, מיכלי.
עולה בדעתי שזה לא רעיון טוב להניח לה להיות לבדה באמבטיה, ואני צורחת לתוך השפופרת, קחי את הטלפון איתך.
פניו של בעלי מאדימים, אות לכך שהרמתי את הקול, בניגוד להוראות המפורשות, ושהתרגשתי יותר מדי, אבל אני מתחילה לחשוש שזה כבר אבוד.
אני מצמידה את האוזניים אל השפופרת:
אני מבחינה, במרחק, בקולות שיעול עמומים, ובצליל המזכיר קילוח מים דק, ואחר כך כבר איני שומעת כלום.
בעלי קם ממקומו ומתחיל להתהלך בחדר. ברכיו מתרוממות לגובה כשהוא צועד, כאילו רצה להרגיש את חשיבותו של משהו. מתוך שפתיו בוקעות מדי פעם נשיפות רמות של טרדה או של קוצר רוח, עד שהשפופרת כולה מתמלאת בנשיפות הקולניות, ואני נאלצת לנופף בידי כדי שישתוק ואני אוכל לשמוע מה מתרחש שם. כשבעלי מבחין בידי המתנופפות מולו, הוא קופא על מקומו וגבותיו נקשרות זו לזו בהשתוממות נרגנת. שפתיו מתחילות לנוע כאילו רצה להגיד משהו, אבל הוא נמלך בדעתו ומשתתק.

אני מסבֵּה ממנו את המבט, שלא אצטרך לראות את כל זה.
אני מהדקת את האוזניים היטב אל השפופרת, ומאזינה לריקנות העולה
מתוכה, עד שהכול מתמלא שוב בקולה האומר, זהו זה, תורה רבה שחיכית
איתי.

אני אומרת, על-לא-דבר, מיכלי.

אני שואלת אותה אם היא מרגישה יותר טוב עכשיו.

היא אומרת שכן, עד כמה שזה אפשרי.

היא משתתקת למשך כמה רגעים.

היא אומרת, בקול נמוך, זה בגללה, עדידי.

אני שואלת, מה היא עשתה עכשיו.

היא אומרת, היא כבר לא איתנו.

היא אומרת, זה נגמר, עדידי.

המילים ניתזות, קדחתניות, מתוך שפתייה.

אני אומרת, אבל איך זה קרה, מיכלי.

ייתכן שקולי מתרומם שוב, כי בעלי מזנק לעברי מיד. הוא אוחז בכתפי
והורף אותי קלות, לאחור, שאשכב. הוא מרים את שמיכת הקיץ הדקה
שהחליקה ונפלה על הרצפה ותוחב את קצותיה, במגושם, אל תוך המרווח
שבין המזרון למיטה. ידיו מיטלטלות סביבי, עוד רגע יחבטו בי מבלי משים.
אני אומרת לעצמי שעלי לזכור לומר לו, מאוחר יותר, שהוא מוכרח להיזהר
עכשיו, כשהוא מבצע תנועות פתאומיות כאלו, שידיו חזקות יותר ממה שהוא
חושב, ושבמצבי זה עלול להיות מסוכן.

אני אומרת בשקט, אבל איך זה יכול להיות, מיכלי.

היא אומרת שמיד תסביר.

היא מוסיפה, אולי את עסוקה עכשיו.

אני מנסה להיזכר בזמן שבו לא הייתי שְׂרועה כאן, ממתינה.

אני אומרת, אל תדאגי, מיכלי.

אני שואלת שוב, אבל איך זה יכול להיות, מיכלי.

היא אומרת, בעולם שלנו הכול יכול להיות.

קולה נישא בחלל השפופרת, חגיגי וגבוה, כמו באולם ההתעמלות הישן,
כשהיא היתה וונדלה התמימה ועזת הלב העומדת מולי, ואני גברת ברגמן, אִמָּה
הצייקנית והקפוצה. היא אימצה אז גון קול שהיה שונה מקולה הרגיל, גבוה יותר
וילדותי, עינייה נפערו בכת אחת, מכחילות כעס ובעלבון, וסנטרה התרומם.
ידיה החליקו את שְׂערה מאחורי אוזניה, בתנועה שביטאה באופן מושלם את

התמימות ואת הנחישות שהיו קיימות זו לצד זו בדמותה של וונדלה.
יכולתי להרגיש את מבטיהם של בני כיתתנו ננעצים בגבנו, ואת עיניו
הקטנות והנוקבות של רזי, המורה למשחק.
אחר כך, רזי שיבחה את מיכלי.
הוא אמר, נהדר. פשוט נהדר.

הוא אמר שהביצוע של מיכלי מוכיח את מה שהוא מנסה להסביר לכיתה
כבר שבועות, שהדרך הטובה ביותר לבנות דמות היא להתחקות אחרי מִחוּות
גופניות וקוליות שאופייניות לה, כמו למשל הטיה מסוימת של הראש, או
נימת דיבור שייחודית לדמות. הוא אמר שלהבין באופן שכלתני את מניעיה
של הדמות, זה רק חלק קטן מעבודת השחקן. המהות האמתית של המשחק
נמצאת בגוף ולא בראש. הגוף מספר את הסיפור טוב יותר ממה שהדמות
מסוגלת לספר אותו לעצמה או לאחרים.

רזי לא הביט בנו כשדיבר. ידיו הארוכות והחלקות חתכו את האוויר
בהשתלהבות, ומדי פעם היה שולח אותן לאחור כדי להורות על מיכלי, ועיניו
הכהות, הנוצצות, היו מרפרפות עלי כמו בתהייה.
ידעתי עד כמה הוא צדק, בכל הנוגע אלי:

אני התקשיתי למצוא מחוות גופניות וקוליות שיאפיינו את גברת ברגמן,
אף שעשיתי מאמצים רבים כדי למצוא אותן. הייתי משווה לנגד עיני כל מיני
נשים שמרניות ונלעגות שנתקלתי בהן – מורות, או פקידות קבלה במקומות
שונים, והייתי מחקה את האופן שבו דיברו, אבל התוצאה היתה גרועה. קולי
היה בלול אולם ההתעמלות, צעקני ולא־טבעי, "את לא הולכת למות,
ילדונת! את לא הולכת למות!"

לפעמים הייתי מתקשה להאמין שהמילים האלו יצאו מפי, והייתי מתייאשת.
הייתי אומרת למיכלי שאני רוצה לוותר על הכול. שמישהי אחרת תקבל את
התפקיד, מישהי שמתאימה לו יותר ממני. אבל מיכלי אמרה, הוי עדידי, לך
אין מה לדאוג. את תמיד מצליחה בכל מה שאת עושה.
בהפסקה ישבנו על הספסל בחצר שליד אולם ההתעמלות.

מולנו נשקפו עמודי הכדורסל הגבוהים. הבטנו בבנים מהכיתה המסתחררים
סביבם בתנועות גליות וקציבות, מותחים את גופם מעלה ומטה.
רונה מינקובסקי עמדה לידנו בסמוך לספסל. ידיה סילסלו בשערה הארוך
ופרשו אותו כלפי מעלה כאילו היה מניפה.

הבטתי בכפות ידיה החזקות והנחושות של רונה וניסיתי לדמיין אותן כשהן
מחליקות עלי בלילה, כשהיא היתה הַבֵּן ולחשה, אני לא יכול להפסיק לחשוב

עלייך ולחלום שאנחנו עושים את זה, ואם לא עשית את זה אף פעם, אני אלמד אותך כל מה שצריך לדעת, אני רק אלחש לך בשקט את כל מה שצריך לעשות, עד שאת כבר תדעי לבד.

מיכלי לא הביטה ברונה מינקובסקי.

היא שאלה, לא היית רוצה להסתלק מכאן.

שאלתי, להסתלק לאן, מיכלי.

הבטתי בכנים מהכיתה, המניפים באוויר את ידיהם הארוכות.

היא אמרה, למקום רחוק. רחוק ממנה.

שאלתי, מה היא עשתה עכשיו, מיכלי.

הפניתי אליה את ראשי, לראות את עיניה הכחולות הגדולות המזדהרות כנגדי.

היא אמרה, את יודעת טוב מאוד מה היא עשתה. מה שהיא עושה תמיד. את ההצגות שלה, זה מה שהיא עשתה.

היא אמרה, היא תהרוג אותי יום אחד.

אמרתי, אבל מיכלי, היא הרי אימא שלך.

היא ניענעה את ראשה מצד לצד כאילו אמרה לא-לא-לא.

ידיה הדקות אחזו בראשה, מלפנים, עד שכיסו את פניה. היא השמיעה יבבות קטנות שנבלעו בתוך כפות ידיה, ולפעמים קולה התרומם, עד שגם רונה מינקובסקי סובבה את הראש כדי להביט בה.

עיניה הכהות והערמומיות של רונה הבריקו. גם מיכלי הבחינה ברונה ובעיניה הערמומיות. היא עיפפה בריסיה הארוכים שדמעות קטנות נתלו מעליהן. היא התרוממה בבת אחת והחלה לצעוד לצדו השני של בית הספר, היכן שניצבו מכולות מרובעות, מלאות בחלקי תפאורה שנותרו מהצגות בית-ספר ישנות. הבטתי בה מרחוק כשהתיישבה מעל המכולה הנמוכה החלודה. ראשה נשמט מטה ושערה הארוך והכבד כמו חבל השתלשל בין אצבעותיה ונשרך על האדמה המאובקת.

רונה מינקובסקי התיישבה לצדי על הספסל.

היא אמרה, אולי תרוצי אחריה, היא הבת שלך, לא?

היא השעינה את המרפקים על גדות השולחן שחובר לספסל שעליו ישבנו. היא הטילה את הצוואר לאחור וצחקה.

היא אמרה, כבר אין לי כוח לחזרות המטופשות. אפשר לחשוב. פוֹלָה הצגת סוף שנה.

אמרתי, כן, כוֹלֵה הצגת סוף שנה. עצמתי את העיניים והשענתי את

המרפקים על השולחן, כמותה. קירבתי את ראשי לראשה והקשבתי למילים הנמתחות בתוך פיה כמו פיהוק ממושך, בואי נלך לשכב בשמש, בואי נשתזף קצת, מה אכפת לך.

שאלתי, אבל מה יקרה אם לא ימצאו אותנו כשהחזרה תתחיל. רונה אמרה, במקרה הכי גרוע יעיפו אותנו. אל תדאגי, אותך יקבלו ל"הבימה".

היא ליחששה בחרדה מעושה, כאילו ביקשה לחקות את נימת קולי. היא צימצקה בשפתיה כלאחר ייאוש ואמרה, עדידי, את הילדה הכי רצינית שאני מכירה.

היא הזדקפה כולה והצביעה על כר הדשא הגדול הנשקף מן הקצה השני של הרחבה שלפני מגרש הכדורסל. היא אמרה, אני אהיה שם.

הבטתי בשערה השחור והכבד שהִפָּה קלות על גבה הרחב כשצעדה, ובכל גופה שליווה אותו בתנועה קצובה ונינוחה.

התחלתי לצעוד במהירות, להדביק אותה. הציתי את החצר הגדולה והבטתי בבני כיתתנו שהפסיקו לשחק והיו עכשיו רובצים סביב וממתנינים לחזרות שיתחילו. איברייהם הארוכים נשרכו על הספסלים הסמוכים לאולם ההתעמלות, ראשיהם המזהיבים הסתופפו זה לצד זה. חשבתי על הקיץ הקרב, ועל כל האפשרויות שייפתחו בפני, ללמד אותי את כל מה שצריך לדעת. ליד חלקת הדשא עצרתי להביט לאחור. מיכלי עוד היתה מקופלת מעל המכולה האפורה הגדולה. חבלי שערה התפלשו בעפר הלכן-צהבהב.

התחלתי לצעוד לעברה במהירות. התיישבתי לצדה על גוש הבטון החלוד. אמרתי, מיכלי, כדאי שנחזור עכשיו. החזרה עומדת להתחיל. ראשה השמוט בין ידיה נע ימינה ושמאלה, כמו מטוטלת. היא אמרה, אני לא יכולה ללכת לחזרה עכשיו. גררתי את הרגליים הלוך ושוב על העפר. בהיתי באבק הנפרש מולנו כמו מסך לבן וסמיך.

שאלתי, אבל למה, מיכלי. היא אמרה, כי אני לא מרגישה טוב, כי כואבת לי הבטן כל הזמן. ראשה הוסיף להיטלטל, קבוע ועקשני, בין ידיה. צרחת, אבל אין לך כלום בבטן, אין לך כלום בבטן, מיכלי. היא הרימה את ראשה והביטה בי כתמהה.

אמרתי, אין לך כלום בבטן, מיכלי.
שמעתי את המילים הולכות ומתמוססות בתוך פי. הבטתי מרחוק בחצר שהתרוקנה. ליד אולם ההתעמלות עדיין עמדו כמה ילדים שהשתהו מחוץ לאולם, גוררים את רגליהם על המרצפות מוכות החום, ועיניהם ממצמצות מול השמש, נבוכות ומתריסות. חיפשתי בעיני את רונה מינקובסקי, אבל היא כבר לא היתה שם.

מיכלי אמרה, אני מצטערת, עדידי.
אני אומרת, זה בסדר, מיכלי.
היא אומרת, אולי יש לך דברים חשובים יותר לעשות עכשיו.
אני אומרת, אל תדאגי בקשר לזה, מיכלי.
אני שואלת אותה מהיכן היא מתקשרת.
אני ממתינה בשקט לתשובתה.
היא אומרת, אני עדיין כאן.
אני שואלת, למה את מתכוונת.
היא אומרת, את יודעת טוב מאוד למה אני מתכוונת.
היא אומרת, נשארתי כאן, איתה.
אני שואלת, אבל למה, מיכלי.
היא אומרת, הייתי מוכרחה להישאר. בגלל המצב שלה.
היא אומרת, לא נשארה לי שום ברירה.
אני מבקשת ממנה להסביר לי את השתלשלות הדברים, בפירוט ובאריכות.
אני מציגה לה שאלות, והיא משיבה עליהן ככל יכולתה.
היא מציינת תאריכים ושמות בתי חולים. היא מתארת שבועות, וימים ארוכים. היא מזכירה רופאים ורפואות. היא מתאמצת להיות מדויקת ככל יכולתה, ולא להשמיט דבר.

אני מקשיבה לה במשך דקות ארוכות, במשך חצי שעה או אפילו שעה.
אחר כך אני עוצמת את העיניים, שאוכל לראות לפני את אולם ההתעמלות הישן המלא בהורינו העומדים גאים ומוחאים כף, ואת פניו של רזי הנוהרים מרוב שמחה על ימי החזרות שהגיעו לקצם, הימים הארוכים, המיוגעים, הנמשכים גם בשעות אחר-הצהריים בביתה של מיכלי, בדירה הקטנה ברחוב מזא"ה.
אני חושבת על האור החיוור המדמדם בחדרים קטנים החוסים מאחורי וילונות ארוכים, המגנים עליהם מן השאון של הרחוב, ועל הרחש הקל, הנעים, שהשמיע המזגן הדולק-תמיד, ועל חדרה של מיכלי, על הרהיטים החומים-כהים ועל האם הקטנה, הפוסעת פנימה, על פניה המוזרים ועל עיניה המרצרות

המשתהות על הרהיטים, כשהיתה נעמדת במרכז החדר בחלוק הדהה לספר על כאבים שאין להם מרפא ועל אטימותו של העולם ועל אכזריותו. המילים היו מתארכות עוד ועוד בתוך שפתיה, ידיה היו ממוללות את שוליו הקמוטים של החלוק, מדי פעם היתה שואלת על דבר זה או אחר, את זוכרת, מיכלי.

מיכלי אמרה, כן, כן. לאחר שהאם יצאה, מיכלי היתה אוחות בראשה בחוזקה ומטלטלת אותו מצד לצד כלא מאמינה.

היא אמרה, ראית אותה, אמרתי לך. היא תהרוג אותי יום אחד.

באחד הימים יצאתי מהחדר להתאוורר קצת ולקחת לי כוס מים מהמטבח.

הבית עמד בדממה.

פסעתי לאט במסדרון הקטן והאזנתי לקול הנהמות החרישיות והקצובות של המקרר במטבח. חשבתי על הקיץ העומד להסתיים ועל ההצגה העומדת לעלות ועל השנה הבאה שתיקח אותי מכל זה.

מתוך חדר האמבטיה הקטן, הסמוך למטבח, עלה קול טפטוף של מים, כמו

מתוך ברז שלא נסגר היטב.

עיני התעכבו על דלת חדר האמבטיה הפתוחה לרווחה ועל האם הקטנה העומדת בתוך האמבטיה הלבנה המבהיקה, בוילון מוסט הצדה. זרם המים הקלוש דלף מראשו של צינור המקלחת שהיה מוטל בחיקה וטיפטף על גופה הקטן, השמוט.

הבטתי בעור הדק והשקוף, המעוטר פסים לבנים ובוהקים שנפרשו כמו מניפה בשיפולי המותניים והוסיפו להימשך עוד ועוד כלפי מטה, עד שהקיפו ככתר את שער הערווה המדולדל.

האם קראה לי בשמי.

עמדתי על מקומי.

אמרתי "כן" ושמעתי את קולי מתרומם לסימן שאלה ציינתי.

היא אמרה, בבקשה ממך, המגבת שלי. היא בהתה בי בשלווה, עיניה הנוצצות היו עכשיו שקטות וחלולות למראה, כאילו נוכחותי בחדר האמבטיה שלה היא עניין של יום-יום.

פסעתי פנימה ושאפתי את הבל האדים המתקתק והמחניק. ביקשתי להסב את המבט מהגוף המזורז ולחפש את המגבת שהיא ביקשה, אבל חדר האמבטיה התמלא בבת אחת ערמות-ערמות של בגדים, בגדים מעלי אדים, לחים ומרובבים, מוטלים סביב על המתלים ועל הכיור ובתוך סל הכביסה הענק ובתוך הכיור, משתלשלים מתוך ארון התמרוקים, שדלתות הזכוכית שלו היו מכוסות באותו אד דק ומתקתק, שהיה מעורבב בריח נוסף ובלתי מופר.

חשבתי, אולי זהו הריח האמתי של המין, וכאן, באמבטיה הקטנה, נגזר עלי להתוודע אליו.

אמרתי לאימא של מיכלי שאני מצטערת מאוד, שאין מגבת יבשה שאוכל להושיט לה.

שאלתי מה לפי דעתה אני צריכה לעשות עכשיו.

היא אמרה, לא-לא-לא. אסור להתייאש, חמודה. צריך להמשיך ולחפש.

היא אמרה, עוד מעט, עוד מעט את תראי שתמצאי אותה.

הבל האדים נפרש מולי כמסך, ועלה בדעתי שאולי איבדתי כל יכולת להבחין בעצמים הברורים ביותר, ושאני עלולה לאבד את שיווי המשקל וליפול על הרצפה המשחירה מבוץ תחת עקבות נעלי. רציתי לשאול את אימא של מיכלי אם היתה רוצה שאקרא למישהו, אבל חששתי שזה יהיה בלתי אפשרי. דמותה הלכה וניטשטשה, והיתה עכשיו נוזלית וחסרת צורה בתוך האמבטיה הספוגה אדים. הפניתי את המבט לאחור, להיחלץ מן המערבולת, וראיתי את הוו הקטן ואת המגבת הוורודה, היבשה, התלויה מעליו.

הושטתי את המגבת לאימא של מיכלי, והיא לקחה אותה מידי אבל הוסיפה לעמוד שם. זרם המים עוד קלח על גופה.

היא אמרה, תודה רבה, חמודה, את טובה מאוד.

אמרתי לה שאני מצטערת שהתעכבתי כל כך.

היא אמרה, כאילו לא שמעה את דברי, את טובה מאוד.

קולה היה רך וצלול, ירידה העבירו את המגבת על גופה.

הבטתי במגבת הוורדרה שהתפתלה כנחש סביב צווארה המגויד, עד שנתלתה ברפיון מעל שדיה הצבים.

היא אמרה, גם לי היתה פעם ילדה קטנה וטובה. היא השתתקה ובהתה שוב נכחה. חשבתי שנמלכה בדעתה, אבל היא אמרה שוב, היתה לי פעם ילדה קטנה וטובה והיא אבדה לי. פעם לא היה מישהו בעולם הזה שהיא אהבה יותר ממני, ואחר כך היא הפסיקה לאהוב אותי. ככה, ביום אחד, היא החליטה שלא אכפת לה ממני יותר והיא עזבה אותי.

קולה התרומם והיה עכשיו דק ושווקני.

היא שאלה, שמעת פעם דבר כזה, ילדה שמפסיקה לאהוב את אימא שלה.

ילדה כזאת רעה, כזאת רעה שלא אכפת לה יותר מאימא שלה הקטנה.

היא השתתקה שוב ואחר כך אמרה, דבר כזה בטוח שעוד לא שמעת. עיניה

התרחבו ושוב עלה בהן ניצוץ.

אמרתי, אני בטוחה שזה ישתנה.

אמרתי, אני בטוחה שהכול יסתדר בסוף.
עיניה נתלו בי לרגע וברקו בציפייה, כאילו ביקשה שאמשיך לדבר.
ניסיתי לחשוב על משהו שאוכל להגיד לה, אבל לא מצאתי שום דבר חדש
לומר. אמרתי שוב, אני בטוחה שהכול יסתדר. חייכתי אליה, אבל פניה נעכרו
בבת אחת. גבותיה התרוממו בזעף.

היא אמרה, לא-לא-לא, חמודה, אני לא חושבת. ראשה נע מצד לצד בהנהון
פסקני. היא השתתקה לרגע ואז אמרה שוב, לא-לא-לא, על דבר כזה בטוח
שעוד לא שמעת.

היא פרשה את המגבת לרוחבה והתעטפה בה עד שנראתה כמו ילדה
המתביישת בעירומה. היא נפנתה והסבה את המבט ממני, כאילו ביקשה
לאותת שעלי לצאת משם עכשיו.

כששבת לחדר, מיכלי המתינה לי שם. היא ישבה זקופה כולה על מיטתה
והביטה בי. כפות ידיה היו מונחות על ברכיה.

אמרתי לה שאני מצטערת שהתעכבתי. שאלתי אם היא רוצה שנמשיך
בחזרות עכשיו.

היא הוסיפה להביט בי, אבל לא ענתה.

היא השתרעה בבת אחת על המיטה והתכסתה בשמיכת חורף כהה. הבטתי
בצווארה הארוך הפורץ מן השוליים הצמריריים של השמיכה.

היא אמרה שהיא מרגישה קצת חלשה ועייפה.

אמרתי, אולי שוב לא אכלת ולא שתית מספיק.

היא אמרה, כן, את כנראה צודקת.

היא שאלה אם אוכל להישאר ולשבת לידה עד שתירדם.

אמרתי, בוודאי, מיכלי.

כרעתי לצדה. יישרתי בידי את קצותיה הקמוטים של השמיכה ומתחתי
אותם היטב-היטב על שוקיה הרפים, הקטנים, עד שהכול היה מהודק במקומו.
אחר כך רכנתי מעליה והבטתי בעורה החיוור ובעפעפיה המושפלים, הזרועים
ורידים ירקרקים. הוורידים רטטו וניתרו בתנועות קצובות, כאילו איימו לפרוץ
את מעטה הבשר הלבן. החלקתי עליהם בחוזקה בכפות ידי. יכולתי להרגיש
את הבשר הדקיק נסוג תחת אצבעותי הנלפתות, ואת רעד הריסים, הארוכים
כמו ריסיה של בובה.

אמרתי, תישני עכשיו, מיכלי.

אחר כך התרוממתי ויצאתי מהחדר על קצות האצבעות.

כשחלפתי על פני חדר האמבטיה הקטן, הסמוך לחדר, השתהיתי מעט

והצצתי פנימה. חדר האמבטיה המרובב היה ריק ואפלולי עכשיו. הווילון היה מתוח על פני האמבטיה הקטנה.

אחר כך פניתי החוצה. נשענתי לאחור על קיר המסדרון. עצמתי את העיניים לספוג את הריקנות הדוממת ואת האוויר הנעים, הנושב מהמזגנים הרוחשים בחדרים הקטנים.

חשבתי על הרחוב האביך והלוהט הממתין לי בחוץ, על רעשי המכוניות ועל האנשים הנדחקים זה לזה באוטובוסים, חשבתי על גופותיהם המיוזעים ועל בגדיהם הלחים, הנצמדים לעורם הרביק, ועל זרועותיהם הלהוטות המגששות ועל קולותיהם הלוחשים באוזני. רק בקושי הצלחתי לצאת מהדירה ולרדת אל הרחוב. התקדמתי בצעדים מהירים, תקעתי את המבט במדרכות ושמרת את הידיים, במהורק, בצדי הגוף.

חשבתי, אם רק אוכל לשמור על הידיים כך, קרוב אלי, הם לא יוכלו לגעת בי.

חשבתי על רזי, ועל ידיו הארוכות, החלקות, החותכות את האוויר שעה שהסביר לנו את חשיבותן של מְחֹוֹת גופניות בתהליך של עיצוב הדמות.

בבת אחת עלו בדעתי המחוות הגופניות המאפיינות את גברת ברגמן, והבנתי כיצד עלי לגלם אותה. יכולתי לראות לפני, במדויק, את תנועת הידיים הממוללות זו את זו, כדי לא להרגיש את הזיעה המבחילה של הגוף האנוס להידחק ולהתערבב עם זיעתם של גופות אחרים, את הטיית הראש הנרתע לאחור, שלא לראות את הידיים הלהוטות הנשלחות לפנים. יכולתי לשמוע את המילים המתמוססות באימה, בתוך השפתיים, יש לך תינוק, יש לך תינוק, וונדלה, הוי, למה עשית לי את זה.

גם עכשיו אני מוסיפה להאזין.

קולה נמוך ומעובה, עד שעלי להתאמץ כדי לשמוע את דבריה.

היא אומרת שאינה יודעת מה תעשה עכשיו.

היא אומרת שהיא מרגישה את כוחה הולך ואוזל, הולך ואוזל.

אני אומרת את מה שיש לומר במצבים כאלה:

אני אומרת שצריך לתת לזמן לעשות את שלו, ושזמנים קשים אינם נמשכים לנצח.

אני אומרת שעליה להיות חזקה.

היא אומרת, כן, כן.

היא אומרת, תודה רבה, ערירי. קולה ענוג כקולה של וונדלה.

אחרי שאני סוגרת את השפופרת, אני נשכבת שוב על הגב.

בעלי מתרומם ממקומו ומתחיל לפסוע בצעדים חרישיים לעבר הדלת. אני נוגעת בשולי חולצתו. אני מבקשת ממנו שיחכה ושלא ילך עכשיו. אני מבקשת לקחת את כף ידו ולהרגיש אותה חמימה בתוך ידי. הוא נראה משתומם אבל אינו מוחה. הוא כורע על הרצפה. הוא מרכין את הראש ומצמיד אותו לבטני. זרועותיו מוטלות על המיטה לצדי, פשוטות לצדדים, כאילו שקע בתפילה. אני מרגישה את חומה של הזיעה הנובעת ממצחו ומחלחלת פנימה דרך שמיכת הקיץ הדקה.

עולה ברעתי משהו שרציתי לומר עכשיו, אבל אני חוששת שאם אתחיל לדבר, אתרגש יותר מדי ואגרום איזה נזק. אני אומרת לו שמוטב שיצא וייתן לי לנוח עכשיו. הוא מתרומם בצייתנות ויוצא מהחדר במהירות, צעדיו לא־נשמעים.

אני מיטיבה את הכרית מאחורי ראשי. אני עוצמת את העיניים ואחר כך פוקחת אותן שוב.

אני מביטה אל החלון שמתחיל להיעטף באור אפרפר. אני חושבת שאולי עלי לקרוא לבעלי לחזור כדי לשאול אותו אם כבר הגיע בוקר, אבל בסופו של דבר אני אומרת לעצמי שלילה עכשיו, ושאנסה להסיח את דעתי במחשבות עד שאירדם.

אני מחליטה שאנסה שוב לצייר את דמותו של התינוק בדמיוני. לראשונה אני מצליחה לראות את כל־כולו: פניו בהירים, כמו פני, וגופו קטן, מאוד־מאוד קטן, ורך.

הוא כל כך רך, שהוא נמס כשאני לוקחת אותו בידי.